BAŁAMUT (*20*) *sb m*

bałamut (*12*), **bałamunt** (*7*), **bałamant** (*1*); bałamut *OrzList*, *RejZwierz*, *OrzQuin* (*2*), *PaprPan* (*2*), *ModrzBaz*, *ReszPrz*, *CiekPotr* (3), *KlonWor*; bałamunt *RejKup*, bałamunt : bałamant (*6* : *1*) *Calep*.

Oba a *jasne*.

sg N bałamut (*9*). ◊ *A* bałamuta (*2*). ◊ *I* bałamut(e)m (*4*). ◊ *pl N* bałamutowie (*2*). ◊ *G* bałamut(o)w (*1*). ◊*D* bałamut(o)m (*1*). ◊ *A* bałamuty (*1*).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVIII w*.

Błazen, *głupiec*, *oszust*, *krętacz*, *człowiek niepoważny*, *szerzący zamęt*; *w polemice religijnej katolicko-protestanckiej – o przeciwniku*; *bacelus* [*baceolus*], *bardus*, *exors*, *fatuus*, *gurdus*, *insulsus*, *stolidus Calep*; *futilis homo*, *gerro*, *nebulo*, *nequam*, *nugator*, *ridiculum caput Cn* (*20*) : Ten bedać Xiązenczem wielkym A władaycz ſtanem wſſelkym Vdał ſię wrzeć ſtem Balamuntem I chczał by ycz yego putem *RejKup* X3; *OrzList* g4v; Bo proficiat illius/ mowi/ ad ſalutem/ A co rzec kiedy bluźni/ s ſlepym bálámutem. Będzye mu proficiat/ daſzli mu [*koniowi*] go [*owsa*] korzec/ Niżli garść ſwięconego *RejZwierz* 107v; iedni [*posłowie*] dźierżą z Stánkárem/ drudzy z Cálwinem/ trzeći z Lutrem/ czwarći z Góniącym/ ini z Sárnickim/ drudzy z Grzegorzem/ j z inemi. A któżby té Bálámuty wyliczył? *OrzQuin* V3v, Aa2v; A odłożywſzy kuflá nie daway Státutá/ Prętko on s ſwoiey głowy s ciebie bálámuta/ Vczyni *PaprPan* I4v, Bb4; *ReszPrz* 110; Bardus – Cziuła, bałamunt. *Calep* 124a; Gurdus – Bałamunt wielki błazen. *Calep* 466b; Insulsus – Nie ſoloni, balamant. *Calep* 547a, 121a, 384b, 410b, 1008b; *CiekPotr* 42, 74, 85; A on iſty bálámut ze dzwonkiem y z puſzką/ Zywie ná tę łeż dobrze y z ſwą pánią duſzką. *KlonWor* 48.

Szereg: »bałamutowie i wykrętacze«: Ma ſię tedy o to ſtáráć vſtawcá/ áby ártykuły práwne krotkim wykładem obiáśnił/ dla bálámutow y wykrętáczow [*propter sycophantas et cavillatores*] *ModrzBaz* 100.

Synonimy: *błazen*, *ciuła*, *klekot*, *matacz*, *niecnota*, *plotka*, *wykrętacz*.

BZ